

CHINEKE UKWU NKE JEKOB

Aisaia 41:8-18; 42:1-8; 43:1, 2

IHEÒMÙMÙ 366

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Atula egwu, n'ihi na agbatawom i" (Aisaia 43:1).

Onye Chineke Roputara

Onyenwe anyị mara mgbe kwesịri izitere ndị Ya okwu agbamume. O sitere n'ọnụ Aisaia bù Onyeamụma chetara ha banyere nlekota na enyemaka O kwere ha na mkwà. O bụ ezie na anaagwa Israel bù agburụ Abraham okwu ndịa, ma anyị onweanyị bụ ndị azoputaworo ketakwara (okè na mkwà ndịa. Apurụ ikpo ndị azoputaworo ụmụ Israel nime nke mmuqo. Dịka Chineke kpọro Ụmụ Israel ka ha bụrụ Ya ndị aroputara, otu a ka Chineke kpọro anyị niile n'otu n'otu ka anyị bụrụ ndị naeso uzo Ya.

Chee banyere ohere ọma dì otu a ịbụ onye Chineke roputara! O naadị ọtụtụ mmadụ mma ka ndịenyi ha rorø ha tiniye n'ọnodu pürü iche. Ụmụntà naachọ ka arorø ha mgbe ha naegwúegwú. Ma ibụ onye Chineke rorø bu ihe dì ebube karia. Chéé échichè, na Chineke nke Eluigwe na ụwa ledataranya n'ala wee kpọ gi n'etiti igaewé mmadụ. Site na mgbe rue na mgbe Jehova naakpọ mmadụ o bụla okù, onye o bụla kwa nke zara ka O naarorø.

Orù

Jehova siri, "Gi onwe-gi....orùm. Nka bụ ọnodu Chineke naakpọ ayị nile n'otu n'otu ino. Orù bụ onye egoro ọlu ịlụrụ onyeozu ọlu. Chineke chorø ka anyị lụara Ya ọlu. Enwere ike ghara ịkwụ anyị ụgwọ n'ego, ma Chineke naenye anyị ọtụtụ ngozi na mkwà díjicheiche. Ekwekwara anyi mkwà ọtụtụ ụgwọqụ ma anyị kwesịri ntukwasị obi. "Ha abua n'otu n'otu gānata ugwo-olu nke aka ha, onye o bulu dika ndogbu o nādogbu onwe-ya n'olu si dí" (I Ndi Kɔrint 3:8).

UFODU mmadụ achoghị ọnodu orù. Ha chorø ịbụ onyeisi. Ma Okwu Chineke naakuziri anyị na azoputara anyị ka anyị jere ndịozu ozi. O bụrụ na mmadụ o bụla achoghị ijere Chineke ozi, mgbe ahụ o pughi ịbụ onye náesozu Onyenwe anyị. I jikere ịbụ orù Chineke -- ịlụrụ Ya ọlu wee mee ihe O sị gi mee?

O bụ ohere dì óké ebube ịbụ orù nke Chineke. Onye dere Abù Qma siri: "Arroputawom iguzo na nbata-uzo n'ulo Chinekem, kari ibi n'ulo-ikwu nile nke nmebi-iwu" (Abù Qma 84:10). Joshua siri, "Mu onwem na ulom, ayi gafe JEHOVA օfufè" (Joshua 24:15). Jemes na Pöl n'otu n'otu kpọro onwe-ha orù nke Jisos Kraist (Jemes 1:1; Ndi Rom 1:1), Agwara ndị nke Chineke ihe Chineke chorø n'aka ha: "Itu egwu JEHOVA, bù Chineke-gi, ijé ijé n'uzo-Ya nile, na ihu Ya n'anaya, na iwere obi-gi nile na nkpuruobi-gi nle fe JEHOVA, bù Chineke gi, օfufè" (Deuteronomi 10:12).

Inyeaka na Ike

Chineke ekwewo ndị náefé Ya օfufè ọtụtụ mkwà. O siri, "Atula egwu ... elela anya gburugburu n'ujo ... M'gägbä gi ume .... M'gënyere gi aka ..... M'gëji aka-nri nke ezi omumem kwagide gi" Öle ebe ọzø mmadụ pürü inweta mkwà dì otu a?

Anyị gurụ akwukwó ozi I Jon 4:18 sị, "Ihu-n'anaya nke zuruokè nāchupụ egwù n'èzí." Ihun'anaya nke zuruoke bù ihun'anaya nke Chineke. Mgbe anyị nwere ihun'anaya Chineke nime obi anyị, o bụ Chineke ka anyị gaatukwasịobi kama ituegwù ihe gaje ime. Ma ụmụ Chineke adighị akpacharaanya mee ihe gaebute oğhom, ha adighị kwa anyaisi na ujo adighị atu ha.

Daniel anyaghị isi na ya adighị atụojø ọdụm maqbụ banye n'etiti ọdụm "iji gosi ike." Daniel kpereekpere, ma mgbe ndị mmehie tufara ya nime olulu ọdu, Chineke mechiri ọnụ ọdụm ka ha ghara imeru ya arụ maqlı (Daniel 6:22). Mgbe ụgbø mmiri Pöl bibiri n'agweetiti Melita, o kpacharaghị anya mee ka agwo ojoo taà ya. Mgbe o naachikota nkụ itinye n'okụ, ajuala ahụ kokwasịri n'aka Pöl wee taà ya arụ. Náenweghịobiabụ Pöl kpereekpere. Kama inwe óké ujo n'obi ya, Pöl matara na Chineke pürü

ilekota ya. Mgbe ndị ahụ huru na agwọ ahụ kokwasiri ya n'aka ha tütüanya na ihe jøgburu onweya gaeme Pol. Mgbe Pol náadaghị n'ala nwụo, maqbụ na aka ya zara, ha wee mata na ọ bụ ọluebube Chineke kpuchiri Pol, ọ díghị kwa, "ihe ojọ meruru ya aru" (Olu Ndi-ozi 28:5). Pol féré ma tükwasị Chineke obi. Ọ bụ Pol sịri: "Ma ayi matara na ihe nile nälukọ ọlu iwetara ndị huru Chineke n'anya ezi ihe, bú ndị akporo dika ihe ọ nēzube si di" (Ndi Rom 8:28).

Onyenwe anyị enyeworo ọtụtu mmadụ aka gbaa kwa ha ume. Ndị a bụ àmà ha gbara: "Enwerem ike n'ihe nile nime Onye ahu Nke némem ka m'di ike" (Ndi Filipai 4:13); "Nkpuru-obi-ayi echerewo JEHOVA: Iye-aka-ayi na ọta-ayi ka O bu" (Abu Oma 33:20); "Onye-nwe-ayi bu onye nēnyerem aka; m'gagh-atu egwu: Gini ka madu gémem?" (Ndi Hibru 13:6); "Onye ahu Nke nō nime unu ka onye ahu nke nō n'uwa uku" (I Jón 4:4).

Òwùwéiheubi

İlụru Onyenwe anyị ọlu dí ka iweiheubi. Anyị pürü ichikota ukwu ọkà ibute ha n'ukwu Onyenwe anyị. Anyị pürü ichikota mkpuru nke ọlaedo mgbe anyị na eritara Ya mkpuruobi n'úrù. Nime ubi ọkà ọ bụla, ana egbutu osisi ọkà niile, chikota ha n'ukwu o wee ghọ ukwu ọkà. Ọ bürü na achọ iweputa mkpuru site n'ukwu ọka ahụ, anaazochapta ya n'ebé nzocha ọkà wezuga ya n'arụ ukwu ọkà ahụ. Chineke sịri na Ya gaeme ndị Ya "ihe-nkpore ejị azocha ọkà, bú ihe di nkọ di ọhu nwere ezé." Ọ bughi nke tara nchara! Maqbụ nke gbajiriagbaji! Maqbụ nke náadighị nkọ!

Obụná ngwàolụ ọhụ dí nkọ n'egbukeegbuke nke n'eguzo n'akukụ ọba maqbụ nke tögborø n'akukụ ubi ahụ agbaghi úrù ọ bụla. Aghaghị itinye ya n'olụ. Ya mere, anyị aghaghị ilụru Onyenwe anyị ọlu, jikere kwa ijéré Ya ozi. Anyị pürü ikpere ndíozọ ekpere. Anyị pükwara igbaàmà. Anyị pürü ikorø ndíozọ banyere Jisós. Anyị pürü ikpo ha bia Uloakwụkwö ụboghịlụkọ ya na nzukọ niile ọzọ. Anyị pürü ịbürü Onyenwe anyị abụ. Ọtụtu ihe dí nke anyị pürü ime n'ijere Chineke na mmadụ ozi. Ị naalụolụ n'owuweiheubi nke Chineke ka ọ bụ na i guzoro n'efu n'otù akukụ nke ubi ahụ díka mgwàolụ tögborø n'efu?

Ihè

Jisós bijara ịzoputa anyị ná mmehie anyị niile (Matiu 1:21). O bijara ịchọ na ịzoputa ndị furuefu (Luk 19:10). Jisós bijara ịbü ihè nke ụwa (Jón 12:46). Ndị bì n'ụwa kpuruisi n'ebe ihe nke Chineke dí. Ha nódụru n'ochichirị nke imemmụo. Mgbe Jisós bijara O wetara ihè nke imemmụo. Ọ bụ Ya bụ ihè ahụ. O mere ka ụmụmmadụ nwere onwe ha pụo na mkporo nke mmehie. Jisós lürüolụ nke akwadebere ka O lụo n'ụwa nke a izi ihe, inyere mmadụ aka, ịgwọ ọria, na ịbü iheatụ. Ọ daghi mgbe ọ bụla. O nyere ndụ Ya wusị kwa Obara Ya ka ndị kwere na Ya fè kwa Ya ọfufè wee nwe ndụ ebighiebi. Jisós buru ụzo biakwute ndị nke aka Ya bụ ndị Juu, ma ha anabataghị Ya. O wee meghee ụzo nye mba niile nke ụwa.

Mkwà nke Chineke

Ọ bughi náání na Onyenwe anyị kérè ma kpụo kwa mmadụ kama O mere ụzo igbaputa mmadụ ná mmehie. Agbaputawo ndị azoputara, site n'ịbü órù naputa ha, ịnaputa ha pụo ná mmehie. Jisós jiri Obara Ya nke O wusịrị mgbe O nwụrụ n'ihi anyị zụta anyị. Ndị nke Chineke dí óké ọnụ n'anya Ya. Ya mere O ji náelelekota ha. Chineke sịri. "Nkem ka i bu."

Ọ díghị mgbe Chineke kweworo ndị Ya mkwà na O gaeme ka ha bie ndụ nke nsogbu ọ bụla náadighị ya, kama O naeme ka ha mara na n'ule dí icheiche na ọnwụnwa aghaghị ịbia. O gaanonyekwara ha nime ha nile. Ndịa bụ okwu Ya: "Mgbe i nágabiga nime miri, gi ka M'gānøyere, ... mgbe i nēje ijé n'oku, ọku agagh-aru gi." Nka ọ pütara na miri apughị iri ụmụ Chineke maqbụ na ọku apughị iregbu ha? Ọ bughi otù a. Nke a pürü ịbü "miri nmegbu" (miri nke ahụhụ) (Aisaia 30:20) na "ọnwụnwa ọku" (I Pita 4:12). O gaadi mgbe ọ dí ka ihe niile naemegide gi, nsogbu wee gba gi gburugburu. O nwere ike dí gi ka mmiri gbara gi gburugburu, maqbụ na ị nō nime óké ọku. Onyenwe anyị ekwewo mkwà ịnonyere gi.

Gabiga Mmiri

Ufodụ Ụmụ Chineke agabigawo mmiri na ọkụ n'ezie, ma Chineke kpuchiri ha. Ugbọ mmiri nke Pöl nọ nime ya kpuru nime óké ebilimmiri. Chineke naputara ndụ ya na ndị so ya n'ugbo. Ufodụ gwụrụmmiri rịgota n'ala ebe ndịozọ nökwasịri n'iberibe osisi sitere n'arụ ugboommiri wee rute n'elu ala (Olu Ndi-ozị 27:43, 44). Mgbe Jona chọrọ isi n'iru Jehova gbalaga, atụbara ya nime óké osimiri, ma Chineke kwadobere otù azụ ukwu nke loro ya. (Jona 1:15-17). Mgbe Jona chetara Jehova wee kpeekpere, Chineke mere ka azụ ahụ gboputa Jona n'elu ala akọrọ (Jona 2:10).

Gabiga Ọkụ

Ndịkom Hibru ato bụ Shedrak, Mishak na Abed-nego ka atụbara n'óké ọkụ náenwu ajo onwunwu n'ihi na ha jụrụ ikpo isiala nye onyinyo olaedo. Eze jụrụ sị; “Onye bu kwa chi ahu nke gānaputa unu n’akam?” Ha zara sị na Chineke ha pürü ịnaputa ha, ma ọ bürü na asị na Ọ naputaghị ha n’oge a ha gaerubere Chineke isi wee ghara ikpoisi ala nye arʊsi. Okpomokụ sitere n'óké ọkụ ahụ nke emere ka ọ dị ọkụ okpukpu asaa, gburu ndị ahụ enyere iwu ituba ndịkom Hibru ahụ nime ọkụ. Ma ọkụ erebughị ndịkom ato ahụ, “ọku añachagh kwa agiri-isi nke isi-ha, uwe-ukwu-ha agbanwegrigh kwa, ísì ọku agabigagh kwa n’aru ha” (Daniel 3:27). Chineke nonyere ha wee ịnaputa ha.

Onye dere Abù Qma kwuru banyere inyeaka nke Chineke n’ebi Ụmụ Israel nọ nime Abù Qma: “I mewo ka madụ rikwasị inyinya gabiga n’elu isi ayi; Anyị bàrà n’ọkụ na nime miri; I we me ka anyị puta ba n’inwebiga-ihe-ókè” (Abù Qma 66:12). Ya mere ejị gwa ha ka ha gozie Jehova to kwa aha-Ya! Öle ụdị Chineke kwesịri ntükwasịobi díike nke Ụmụ Israel nwere. Ụmụ Israel nwere Chineke dí ike nke kwesịri ntükwasịobi ka anyị naefè! O kwesịri ịnara otuto anyị.

AJUJU DỊ ICHEICHE

- 1   Ölee ihe dị iche n’etiti ibu onye Chineke “kpọrọ” na onye Ọ “ropütara”?
- 2   Onye bụ Israel?
- 3   Ölee otú anyị gaesi bürü Israel nke imemmụo?
- 4   Kọ banyere mgbe Chineke nyeworo gi aka.
- 5   Gịnị bụ onye náejeozi?
- 6   Gịbị bụ ebe anaewe iheubi?
- 7   Gịnị ka nwata pürü ime n’owuweiheubi nke Chineke?
- 8   Ölee ndị bụ Ndịmbaozọ?
- 9   Gịnị mere ha ji chọ “ihè”?
- 10   Onye pürü ịnara mkwà niile nke Chineke?